

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulietta, prin care sa solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Sîli Gheorghe XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 03.10.2017 - 26.04.2018

instanța de apel: 18.05.2018 - 10.10.2018

instanța de recurs ordinar: 28.11.2018 – 12.03.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 aprilie 2018, Sîli Gheorghe a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320¹ Cod penal, fiindu-i numită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a aplicat față de Sîli Gheorghe măsura preventivă - arestul preventiv, până la definitivarea sentinței, cu arestarea acestuia din momentul reținerii.

2. În sentință, prima instanță a constatat că, Sîli Gheorghe a comis infracțiunea de neexecutare a măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, în următoarele circumstanțe: XXXXX, la cererea lui Sîli Ana, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a dispus aplicarea măsurilor de protecție față de petentă, Sîli Gheorghe fiind obligat pe un termen de 20 de zile de a părăsi locuința comună și anume a domiciliului din XXXXX și de a sta departe de locuința victimei; de a nu se apropia de locul de muncă a lui Sîli Ana; de a nu contacta victima Sîli Ana, inclusiv

telefonice, prin corespondență sau în orice alt mod sau cu copii acesteia, cu alte persoane ce depind de victimă; de a sta departe de locul aflării victimei Sîli Ana, la o distanță de 200 m, excluzând și orice contact vizual cu aceasta.

Încheierea instanței de judecată a fost adusă la cunoștința părților, și nu a fost contestată.

La XXXXX, Sîli Gheorghe, ignorând măsurile de protecție a victimelor violenței în familie, aplicate prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 08 august 2017, a intrat în casa de locuit a victimei Sîli Ana, amplasată în XXXXX, unde a rămas să doarmă, astfel încălcând obligațiile de a sta departe de locul de trai a victimei și de a nu contacta victima.

Tot el, la data de XXXXX, ora 07:00, ignorând măsurile de protecție a victimelor violenței în familie, aplicate prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 08 august 2017, sub pretextul de a lua hainele personale, a intrat în casa de locuit a victimei Sîli Ana, amplasată XXXXX astfel, încălcând obligațiile de a sta departe de locul de trai a victimei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Sîli Gheorghe a comis infracțiunea prevăzută de art. 320¹ Codul penal, neexecutarea măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, adică neexecutarea intenționată a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie.

3. Împotriva sentinței, pronunțată integral la 26 aprilie 2018, a declarat apel avocatul Antoci Maria în interesele inculpatului Sîli Gheorghe, la 08 mai 2018, prin care a solicitat casarea sentinței în partea aplicării pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte și adoptarea unei noi hotărâri, cu aplicarea unei pedepse mai blânde.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2018, apelul declarat de către avocatul Antoci Maria în interesele inculpatului Sîli Gheorghe, a fost admis, casată sentința în partea executării pedepsei numite, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Lui Sîli Gheorghe recunoscut vinovat și condamnat în temeiul prevederilor art. 320¹ Cod penal, la 6 (șase) luni închisoare, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei numite pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani.

Obligația supravegherii condamnatului Sîli Gheorghe în perioada de probațiune se pune în sarcina Biroului de Probațiune de la locul de trai al acestuia.

4.1. Motivând soluția emisă, instanța de apel a menționat că analizând în ansamblu probele cauzei penale date, prin prisma art. 101 Cod

procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții, veridicității și coroborării lor, au permis instanței de apel de a concluziona că prima instanță corect a încadrat juridic acțiunile inculpatului în baza art. 320¹ Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale, n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Deși inculpatul Sîli Gheorghe a recunoscut că a încălcat ordonanța de protecție, instanța de apel a considerat că vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii încriminate este confirmată pe deplin, prin următoarele mijloace de probe: declarațiile părții vătămate Sîli Ana; martorului Cojocaru Sergiu; procesul-verbal de cercetare la fața locului, din 08 august 2017; procesul-verbal de ridicare din 30 august 2017; ordonanța organului de urmărire penală din 30 august 2017; încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08 august 2017; ordonanța de protecție din 08 august 2017; ordonanța de recunoaștere și anexare a mijloacelor materiale de probă la cauza penală din 30 august 2017; procesul-verbal al ședinței de judecată din 08 august 2017; recipisa din 08 august 2017.

Argumentele apelantului Antoci Maria precum că instanța a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, instanța de apel le-a reținut pe motivul că la aplicarea pedepsei, instanța trebuie să țină cont de gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, de motivul infracțiunii, de persoana celui vinovat, apreciind obiectiv circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea, a aplicat o pedeapsă legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei și anume că, scopul pedepsei aplicate acestuia poate fi atins și prin modalitatea suspendării condiționate a executării acesteia, ca o alternativă aptă privind reeducarea acestuia, oferindu-i posibilitatea în relație cu mediul social, să-și determine schimbarea atitudinii față de valorile ocrotite de legea penală.

În acest sens, instanța de apel a menționat că reieșind din gravitatea infracțiunii incriminate, gradul prejudiciabil al faptei săvârșite și persoana inculpatului Sîli Gheorghe, atitudinea acestuia până și după comiterea infracțiunii, atitudinea acestuia față de fapta comisă, ca dânsul este în etate, deține gradul II de invaliditate și la momentul actual are o stare gravă a sănătății, iar condițiile în instituția penitenciară nu iar permite primirea tratamentului specific bolii de care suferă, în plus dorința părții vătămate de a fi pedepsit mai blând fostul soț, instanța de apel a considerat posibilă

de aplicat o pedeapsă mai blândă față de inculpat, considerând neîntemeiat că în cazul de față este rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa închisorii.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță corect i-a numit lui Sîli Gheorghe o pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 6 (șase) luni, dar eronat a dispus executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, fără aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În acest sens, instanța de apel a menționat că inculpatul a conștientizat urmările faptei sale, și-a recunoscut vina, infracțiunea comisă face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, acesta fiind în etate și bolnav, astfel fiind oportună dispunerea conform art. 90 Cod penal a suspendării condiționate a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani.

Apreciind în ansamblu circumstanțele cauzei inclusiv personalitatea inculpatului Sîli Gheorghe, luând în considerație în special politica penală a statelor europene ce derivă din recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei potrivit căreia instanțele de judecată ar trebui să recurgă mai des la pedepse alternative detențiunii când este cazul, instanța de apel a ajuns la concluzia aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a pedepsei privative de libertate, considerând admisibil la caz de a-i acorda, în limitele legii o șansă inculpatului Sîli Gheorghe de a se reabilita față de societate pentru fapta comisă și de a demonstra abilitățile de personalitate cu șanse de realizare.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, pronunțată integral la 07 noiembrie 2018, a declarat recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, la 16 noiembrie 2018, prin care, indicând în calitate de temeuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei în partea ce ține de individualizarea pedepsei, cu menținerea sentinței, deoarece apelul avocatului declarat în interesul inculpatului, greșit a fost admis.

În susținerea recursului, procurorul a menționat că:

- decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, astfel încât soluția în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, este una vădit neîntemeiată, aplicându-se pedepse individualizate contrar prevederilor legale, erori de drept care pot fi reparate doar prin casarea deciziei;

- instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal;

- instanța de apel a omis faptul că inculpatul anterior a fost condamnat, executând real pedeapsa pentru infracțiune de violență în familie, nu a conștientizat caracterul acțiunilor sale și a comis o nouă infracțiune;

- argumentele instanței cu privire la posibilitatea aplicării art. 90 Cod penal față de inculpat, nu pot substitui gradul prejudiciabil al faptei comise, motivul, rezonanța infracțiunii și impactul acesteia asupra victimei;

- unica și indiscutabila metodă de reeducare a inculpatului o constituie condamnarea acestuia la pedeapsă reală, or, argumentele instanței de apel sunt nefondate deoarece ce inculpatul nu și-a revizuit atitudinea față de valorile sociale și comportamentul lui față de societate;

- concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei sunt greșite și neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii și pedepsei penale, fapt ce denotă că decizia nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei cu suspendarea condiționată a executării.

6. Referință asupra recursului ordinar declarat, a fost depusă de către avocatul Antoci Maria în numele inculpatului Sîli Gheorghe, prin care a susținut poziția privind respingerea recursului.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei instanței de apel, din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2 lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Dintre temeiurile de drept invocate de către recurent, Colegiul penal lărgit regăsește incidente speței, temeiurile de casare stipulate la pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, și a fost aplicată pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Colegiul penal reține că instanța de apel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel.

Întrucât judecarea apelului constituie o continuare a examinării fondului cauzei, prevederile art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală

instituie prerogativa instanței de apel de a da o nouă apreciere probelor administrate în fața primei instanțe.

Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a dat o apreciere multilaterală și obiectivă a circumstanțelor cauzei în raport cu probele acumulate și administrate pe parcursul examinării cauzei, demonstrându-se astfel neconformarea întocmai a prevederilor legale nominalizate și, drept consecință, greșit a admis apelul declarat de apărătorul inculpatului Sîli Gheorghe.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel, nejustificat a schimbat modul de executare a pedepsei stabilite inculpatului Sîli Gheorghe, dispunând suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probațiune de 2 ani, întrucât din materialele cauzei a fost stabilit că ultimul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din 18 iulie 2013, în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal și executând real pedeapsa, nu a pășit pe calea corijării.

Astfel, un membru a familiei inculpatului solicitând protecția statului, solicitare ce a fost admisă prin încheierea Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana din 08 august 2017, fiind dispusă *aplicarea măsurilor de protecție față de Sîli Ana, inculpatul Sîli Gheorghe fiind obligat pe un termen de 20 de zile de a părăsi locuința comună de a sta departe de locuința victimei; de a nu se apropia de locul de muncă a lui Sîli Ana; de a nu contacta victima Sîli Ana, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod sau cu copii acesteia, cu alte persoane ce depind de victimă; de a sta departe de locul aflării victimei Sîli Ana, la o distanță de 200 m, excluzând și orice contact vizual cu aceasta, a încălcat în mod conștient restricțiile stabilite, ignorând măsurile de protecție a victimelor violenței în familie.*

Asemenea circumstanțe în mod clar indică asupra faptului că inculpatul, fiind anterior condamnat pentru comiterea violenței în familie, nu a conștientizat caracterul acțiunilor sale și a comis o nouă infracțiune.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, aprecierile instanței de apel în partea individualizării pedepsei sunt greșite și neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii și pedepsei penale, fapt ce denotă că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei cu suspendarea condiționată a executării, astfel se atestă că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit stabilește temeinicia dezacordului procurorului cu privire la aplicarea de către instanța de apel a prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei, soluția instanței în acest sens fiind eronată, deoarece pedeapsa numită

ultimului este neproportională circumstanțelor stabilite la caz, fiind una blândă, ce nu va atinge scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea persoanei vinovate și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și altor persoane.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs relevă că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La acest capitol, instanța de recurs consideră corectă poziția primei instanțe privind stabilirea conform prevederilor art.77 din Codul penal, drept circumstanță agravantă faptul că inculpatul anterior a fost condamnat pentru o faptă ce are relevanță la cauza penală și anume, pentru comiterea infracțiunii de violență în familie, partea vătămată în ambele cauze fiind Sîli Ana, iar careva circumstanțe atenuante nu au fost stabilite.

Contrar celor stabilite de instanța de apel precum că, inculpatul a conștientizat urmările faptei sale, și-a recunoscut vina, infracțiunea comisă face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, acesta fiind în etate și bolnav, astfel argumentând oportunitatea dispunerii suspendării condiționate a executării pedepsei, Colegiul penal lărgit evidențiază că, inculpatul Sîli Gheorghe a fost condamnat pentru violența în familie aplicată față de Sîli Ana, *cauzându-i vătămare corporală gravă*, iar în speță, ordonanța de protecție emisă de instanța de judecată la 08 august 2017, a fost emisă la cererea depusă de Sîli Ana, care a urmărit preîntâmpinarea pericolului asupra vieții, securității sănătății și integrității fizice.

La fel, în partea ce ține de personalitatea inculpatului Sîli Gheorghe, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel eronat nu a reținut informația prezentată de Primăria com. Bubuieci, prin care inculpatul se caracterizează negativ, face abuz de alcool, și în privința lui există plângeri.

La capitolul pedepsei penale aplicate față de inculpat, instanța de apel urma a ține cont de personalitatea inculpatului și de pericolul pe care el în reprezintă pentru partea vătămată, prin prisma faptului că deși față de Sîli Gheorghe a fost aplicată anterior pedeapsa penală sub formă de

închisoare pentru violența în familie, aplicată asupra Anei Sîli, dânsul a evitat să tragă concluziile de rigoare. Inculpatul nu doar a contribuit la aceia ca partea vătămată să fie impusă de a solicita protecția ei prin emiterea unei ordonanțe de protecție față de agresorul Sîli Gheorghe, dar în mod intenționat și repetat a încălcat măsurile de protecție aplicate de instanța de judecată, prin neexecutarea măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie.

De asemenea instanța de apel urma a ține cont de constatările primei instanțe, asupra faptului că în cursul examinării cauzei penale inculpatul nu s-a sfiit să manifeste atitudinea de nepăsare față de Lege și ordinea de drept, evitând în mod repetat să se prezinte în ședința de judecată, iar atitudinea acestuia față de instanță a fost accentuată și de raportul ofițerului de sector privind executarea încheierii de aducere silită, din care a reieșit că inculpatul la data ședinței de judecată se afla la domiciliul său în stare de ebrietate, neglijând obligațiile sale procesuale și manifestând o lipsă de interes pentru propria cauză penală.

Studiind lucrările dosarului, în raport cu concluziile instanței de apel, Colegiul penal lărgit consideră, că instanța de apel la adoptarea soluției în partea stabilirii pedepsei inculpatului, nu au ținut cont de toate criteriile de individualizare a pedepsei și incorect a conchis de a aplica prevederile art. 90 Cod penal în privința vinovatului.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei numită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei, prevăzute de art. 90 Cod penal, se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

În viziunea Colegiului lărgit, instanța de apel insuficient a abordat condițiile ce vizează natura infracțiunii și faptul că scopul pedepsei poate fi atins fără executarea acesteia.

În temeiul celor expuse, Colegiul penal lărgit concluzionează că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, casarea totală a deciziei

instanței de apel, pe motiv că apelul a fost greșit admis, cu menținerea dispozițiilor sentinței.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui *Sîli Gheorghe XXXXX*, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 aprilie 2018, prin care *Sîli Gheorghe XXXXX* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320¹ Cod penal, fiindu-i numită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, termenul executării pedepsei urmând a fi calculat din momentul reținerii.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 11 aprilie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena